

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 11792

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2265

A S C E T I C I .

2266

diuelli in professione fidei. Edidit item dicatam huic Principi Expositionem vernacula Sententiae Ps. 116. *Pretiosa in conspectu Domini Mors Sanctorum ejus.* Oeniponte apud Rupertum Höller s. a. 8. Unde in Tyrolim delatus videtur. Neque plura de Viro comperi. De Matia Cittardo aut Zittardo Aquisgran. O. P. adi Scriptt. Ord. T. II. p. 215.

DXCVI.

III. Codex chartaceus germ. lat. Sec. XVI. f. complectitur Varia Opuscula Theologici Argumenti temere compacta hoc ordine: I. Adhortatio germanica ad patranda bona Opera, quae inscribitur: *Ein Ermanung an all Cri-sten Menschen die rechten guetten werkb zw volpringen, vnd welche die selben seyn vnd an (ohne) welche khain mensch khan noch mag eingen In das reich der himel. Für das erst sol ein yedlicher mensch pedenckhen vnd petrachten den grossen Zorn gottes &c.* Bona Opera urget ex signis irae divinae, Phaenomenis scilicet coelestibus anni 1520. (Ligno incisa Viennae ad h. a. indicavi in Wiens Buchdruckergesch. p. 335.) et adparitione trium Cometarum intra biennii spatium. Posterior haec ad annos 1531 — 32. pertinet ex Stan. Lubienieci Historia omn. Comet. P. II. p. 333. unde et tempus conscriptae Admonitionis nostrae innotescit; ait enim παγωντος noster, dum haec scriberet, annos

12. ab illis anni 1520. ostentis effluxisse. Opera vero bona, quae commendat, ex duabus Caritatis praecepsis derivat. foll. 7.

II. Varia Collectanea de Caritate Proximi et Aegrotorum Cura, germanice, absque Autoris nomine. foll. 9.

III. Tractatus brevis lat. germ. de Justificatione Spiritus et Legis. Parti priori subscriptum legitur: *Huc usque Fridericus Nausea, olim Vienensis Episcopus vidit, et manu propria subscriptus.* Posteriori vero: *Johann Muscatteler.* Clericus fortassis aliquis, qui sub Episcopi oculis vires suas Theologicas pericitatus fuerit. foll. 8.

IV. Anonymi Dissertatio de Ecclesiae Autoritate ex S. Literis, sententiis PP. et Historia Eccl. congesta per breves aphorismos. Jam indicata Cod. CCCCLIX. n. 25. fol. 475. foll. 7.

V. Collectio Actorum germanicorum inter Episcopum Capitulumque et Magistratus Augustanos de Religione, annis 1533 — 39. descripta, ut in margine dicitur, ex Codice cujusdam Coenobitae ad S. Udalricum, hoc titulo: *Wie das Euangelium zu Augspurg auff vnd angenommen.* 1mo. itaque habetur: *Beger ei-nes erbern Rats zu Augspurg an meynen gn. berrn von Augspurg vnnd an sein Capitell Anno &c.* 33. Petit Senatus obtenu pacis, ut Episcopus (*Christophorus a Stadion*) cohbeat Praedicatores suos a spargendis pontificiis, ut

XXX 2

vocat,

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 11792

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2267

C O D I C E S

2268

vocat, erroribus, quos in XII. articulos redactos exhibit, ventilandos, si libuerit, in publico cum acatholicis praemonibus congressu. 2do. Respondet Episcopus: ad praedictos articulos dum obviam itum fuisse, congressum ejusmodi, experientia teste, inutilem fore, cautum esse ultimis Comitiis, ne quid in Religione mutetur &c. Nihil de his Scriptis Achil. Gassarus in *Annal. Augstburg. T. I. Scriptt. Rer. Germ. Menck. p. 1795.* ad h. a. neque *Paulus a Stetten in Hist. vern. Augustana. 3to*. Insistit Senatus dato 6. Martii 1534. ad Capitulum Cathedr. libello per Cos. Utr. Reblinger et Magn. Seitz, quo rursus concordia, expensio articulorum supra dictorum, et amicum colloquium urgetur. 4to. Respondet rursus Episcopus et Capitulum scripto per duos Notarios Senatui 24. Martii oblati, culpam discordiarum in praemones acatholicos rejiciendo, Colloquii inutilitatem ostendendo, non tamen illud detrectando, si sub auspiciis Ordinarii Augustani institueretur, aut arbitrium aliis Principibus, Virisque doctis Academiarum deferretur. 5to. Senatus per eosdem Consules 24. Aprilis oblatas Colloquii conditiones acceperat, dummodo illius Ecclesiastae coram Episcopo non tanquam Ordinario Dillingano Sedi Romanae, Cleroque addicto, sed tanquam Principe aliquo Christiano comparere teneantur, petitque, ut numerus colloquio interfuturo-

rum definiatur. Ad hoc 6to. reponit Capitulum: Episcopi praefidium detrectari non posse, illius standum fore judicio, aut saltem aequis partibus discedendum usque ad futurum Concilium. Et haec et reliqua, quae usque ad 2. Aug. prohibendis Catholicorum Concionibus et Sacrificiis, claudendisque Ecclesiis consecuta sunt, compendio tradunt *Gassarus et P. a Stetten suprac. ad a. 1534.* Codex noster finit in *Decreto Senatus de prescribendo Clero Romano die Petri ad Vincula publice proposito.* Ad cuius calcem legitur: *Aduum auff 29 tag Juli Anno 1539. Dieses buch ist durch mich Frantz Clementen Sender vonn Laugingen versamlett durch missiuen gemacht vnd geschriebenn Im Abgeschriebenen Jar Conuentual zu Sanct Ulrich. Coenobitae huic O. S. B. Paulus a Stetten in Catal. praevio Scriptt. Rer. Augustan. Chronicon tribuit ab U. C. ad an. 1536. ex quo Ada haec nostra descripta putem. Corbinian. Khamnius in Hierarch. Aug. illum etiam autorem facit Historiae Relationis de ortu et progressu heresum in Germania præsertim vero Augustæ Vind. quae lucem vidit Ingolst. 1654. 4. foll. 29.*

VI. Ordo divinorum Officiorum, seu *Agenda*, ut vocant, Ecclesiastica Protestantum. Initium absque titulo: *Sequuntur pio studio collecta cantica et descripti ritus ceremoniarum, quæ obseruari deinceps debeat in ecclesiis nostris &c. Indicantur Missae cum Matu-*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 11792

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2269

ASCETICL

2270

Matutino et duplicibus Vesperis
per anni circulum celebrandae,
retentis plurimis ex Missali et
Breviario Romano, eliminato ta-
men Canone, et interspersis Can-
ticis vernaculis. Ad calcem no-
minantur, qui hunc Ordinem con-
gessere: Georgius Princeps An-
haltinus Praepositus Magd. et Mis-
nensis. Joban. Bugenbagen Pomer.
D. Joan. Pfeffinger D. Joan.
Forsterus D. Georgius Maior D.
Philippus Melanthion. Ex voce
Sequuntur colligo, hic adlata
Partem duntaxat esse prolixio-
rum Agendorum, id, quod Cod.
DXIV. conficitur. foll. 51.

VII. Codicilli duo anni 1556.
 ad Joannem de Lasco tunc Coe-
 tum Peregrinorum, quos partim
 secum ex Anglia adduxerat, Fran-
 cofurti ad Maenum procurantem
 pertinentes. Primo opem et re-
 fugium pro se suisque apud Cbri-
 stophorum Ducem Würtembergi-
 cum quaerit, Adversariorum ca-
 lumniis respondet, de statu Fra-
 trum in Polonia edocet, Collo-
 quiumque amicum cum Theologis
 Augustanis offert. Secundus est Re-
 latio Duci facta de Colloquio 22.
 Maii inter Job. a Lasco et Job.
 Brentium praesentibus Baltb. de
 Gültlingen et J. Theoderico de
 Plieming de Coena Domini ha-
 bito, qua enarrantur argumenta
 Lasco proposita et ejus responsa.
 Ad quae nomine Ducis ita edic-
 tum: *Ipsū a Lasco in Articulo*

de Caena Domini a Doctrina Au-
gustanae Confessionis omnino dissen-
tire, atque in hac sua diuersa opi-
nione perseuerare. Nullam posse
C. S. Illustris. proponere ratio-
nem, qua in tam diuersorum dog-
matum uarietate possit inueniri
concordia. Nihil uero magis opta-
re C. S. quam quod D. a Lasco
cum suis peregrinis ad communio-
nem tam dogmatum, quam rituum
in Ecclesiis Augustanæ Confessio-
nis batenus obseruatorum accede-
ret, Hanc unicam, et quasi com-
pendiariam viam esse, et ad Ec-
clesiarum conciliationem, et ad
comparandum sibi suisque peregrini-
nis hospitia. Adum Stutgardiae
25. Maij A°. 56. Ad editam de
hoc Colloquio Relationem respon-
dit Lascus a. 1557. Purgatione
Ministrorum in Ecclesiis peregrini-
nis Francofurti &c. foll. 7.

VIII. Philippi Melanchthonis
 Judicium de Concilio generali cum
 Crisi in priora aliquot Decreta
 Tridentini germanice. Incipit:
Ich wil kürtzlichen meyne einfel-
tige vnd warhaftige meinung von
Concilio anzeigen. Alle Christli-
che potentaten k. M'. könige vnd
fürsten, sindt gott diesen dinst
vnd werck schuldich &c. Videtur
excerptum ex majori Opere. foll.
2.

IX. *Imago somnii D. Philip-*
pi. Melanchthonis certo. Elegia
distichorum 18. cuius initium:

Aiacem vidi stantem, iuuenilia membra
Qui fului indutus pelle Leonis erat.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 11792

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2271

C O D I C E S

2272

Aiacis supra caput mons, supra montem Christus, quem Poeta precatur, ut bellum civile compriat, et parvam Sareptam (Wittenbergam intelligo) protegat. Non igitur ante an. 1546. scriptum Carmen. fol. 1.

X. *Ivonis Ep. Carnotensis celeberrimi Scriptoris Sec. XII. Epistolae binae. Prima ad Urbanum II. Pont. Rom. quae incipit: Urbano summo Pontifici. Ivo spiritualis filius eius non servilis timoris. sed caste dilectionis obsequium. Audiui nescio quorum falsidicorum relatione &c. Est in edit. Paris. Opp. Iponis P. II. 1647. epistola LXXXVIII. sed Paschali Papae inscripta. Secunda, quae in praedicta edit. ordine CLVI. est, sic inchoat: Ivo Dei gratia carnotensis ecclesiae minister dilecto sibi in Christo fratri. O. (Olrico) Salutem. in literis tuis continetur &c. foll. 3.*

XI. *Confessio fidei Illustrissimi principis Christophori, Ducis Wirttembergensis exhibita concilio Tridentino XXIIII. Januarij Anno M. D. LII. Initium: Cum agnoscamus nos diuina clementia ad gubernaculum nostrae Religionis et Reipub. uocatos &c. Subscripti sunt Oratores, Excel: D. Johannes Henricus Hecke de Stainach &c. V. Doctor. Herr Hanns Dietrich von Plenning. Meminerunt Exhibitionis anno et die praedicto Pallavicinus et Sarpius in Hist. Conc. Trid. In concinnanda vero Confessione operam principem locavit Job. Brentius, qui et Apologiam ei deinceps ador-*

navit, et seorsim et cum ipsa Confessione non semel editam. foll. 35.

XII. *Statuum Imperii Catholicon Rum Responsio ad querelas Protestantum, et Gravamina his opposita germanice. Incipit: Allerdurchbleichtigster &c. Aus Euer Kay. Mait. Allergenedigisten beuelch, Ist den bey diser Löblichen Reichsversammlung Anwesenden Catholischen Stenden, vnd der Abwesenden Rethen vnd gesandten zugestellt worden &c. Scriptum istud oblatum est Rudolphi II. tempore Comitorum Ratisbonensium 1594. ait enim, Querelas ejusmodi jam annis 1566. 76. et 82. agitatas, et cum Imperatorem ipsum, tum ejus olim Patrem de iis sententiam tulisse. Deest in Lunigii Collectionibus. Enarratur tamen in B. G. Struvii Hist. vernacula Gravam. Relig. P. I. c. 3. §. 38. foll. 20.*

XIII. *Petitio Auxilii contra Turcas nomine Rudolphi II. Imp. ad Electores et Circulos Imperii directa, non multo post praedicta Comitia, ut videtur. Incipit: Aus der Röm. Kay. Mayt. dan zu diser Sachen verordneten Commissarien überreichten Instruction an des Reichs Geistliche und Weltliche Churfürsten ergangen, die wider gemainer Christenheit Erbfeindt notwendige defensue bulff betrefend &c. Neque hujus meminit Lunigius. foll. 18.*

XIV. *Acta Circuli Bavarii directoribus Wolfgang. Diet. Archiepiscopo Salisb. et Maximiliano Bav. Duce Meldorfii 11. Maii congre-*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 11792

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2273

A S C E T I C I .

2274

congregati in caussa n. *praeced.*
indicata. Incipiunt: *Zuwissen.*
Nachdem es zweifels ohne, den
stennden dises Löblichen Bayri-
schen Cbreiss unuerborgen, in was
weitterung, vnd geferligkhait
das Reich Teutscher Nation, in
Neuligkheit durch den verlust
der Festung Erla &c. Urbs
haec Agria a Turcis expugnata
est 1596. Hinc annum hujus
Conventus elicias. foll. 8.

XV. Friderici Wilb. Ducus
Sax. Altenburgici pro minorenni
Christiano II. Saxoniam admini-
strantis Responsum Commissariis
Caef. J. Cph. de Herrnstein et
Cph. de Schleinitz ad petitionem
supra n. XIII. indicatam reddi-
tum, quod incipit: *Auf der Rö-*
mischen Key. Mt. &c. allergne-
digt begeren, so Ihre Mt. des
fürstebenden ungerischen Kriegs-
wessens, der unlängst gescheenen
Niderlage, vnd daneben fernerer
hilfrettung &c. Promittit Con-
ventum Circuli super. Saxoniae
ad diem 30. Januar. in Guetter-
boek 1597. urget tamen etiam
Convocationem Comitiorum Imp.
Datum Torgau 27. Dec. 1596.
foll. 9.

XVI. Indices complurium O-
pusculorum lat. et germ. in reli-
gionis negotio intra an. 1520
— 1560. publicatorum ab utra-
que Parte, maxime de Colloquiis
habitibus, de *Actis Comitiorum*, de
Conciliis, et potissimum *Triden-*
tino. Collectio Literatoribus et
Historiae Reformationis studiosis
adprime opportuna. foll. 14.

XVII. Defensio vulgatae Edi-
tionis Bibliorum lat. maxime con-
tra Erasmus occasione coroni-
dis in Graecis ad Orationem
Dom. Matth. c. 6. ὅτι του ἐστιν
βασιλεία &c. f. 1.

XVIII. Compendium Summa-
rium Septem viarum præparato-
riarum ad veram ac stabilem con-
cordiam in fide et religione per
colloquium assequendam. Ad cal-
cem dicuntur haec prolixius re-
citari in libro impresso et compac-
to, qui est Job. Cochlaei, ut Cod.
CCCCLXX.

XIX. Objecta et Monita Theo-
logorum Wittebergenium, ad
Interim, item singillatim Crucigeri,
Maioris, Pfeffingeri et Philippi.
Initium: *Von der mess.*
Das buch bekent die mess, be-
*kennet, das die mess nitt verge-
bung &c. foll. 5.*

XX. Consilium de componendo
negotio Religionis Joannis cuius-
dam Richter Doctoris, quem non
norunt Biographi nostri, germani-
cum. Incipit: *Die strittig Reli-*
gigion mag leucht one emporung
auch mit gueten gewissen meines
erachtens verglichen &c. Urget
puritatem Doctrinae, pios doc-
tosque Ministros, libertatem Ma-
trimonii, ita tamen, ut uxores
non alantur ex proventibus ec-
clesiaisticis, conversionem Coe-
nobiorum in Scholas, abstinen-
tiam Episcoporum a profanis ne-
gotiis, suppressionem Ordinum
mendicantium &c. Per decursum
ad Libellum suum de officio Spi-
ritualis Principis et de rebus ec-
clesiaisticis

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 11792

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2275

C O D I C E S

2276

clerisasticis rite distribuendis et ad suum Peregrinandi Consilium appellat. Occurrit etiam in Lipenii Bibl. Theol. Job. Richteri Strena Euchologica. Gerae f. a. 8. Atque horum Opusculorum causa fortassis in Indicem Tridentini relatus est Johannes Judex. Foll. 8.

DXCVII.

23*

Codex chartaceus germ. Sec. XVI. Folior. 12. f. est Consilium Ferdinando I. Regi datum de reformando et augendo Hospitali Urbis Viennensis hoc Titulo: Christliche erinnerung vnd gutbeduncken etwann eines frommen Theologi, an weiland kinig ferdinanden &c. vnd die Stadt Wien gestellet, wie zu volbringen die Wercke der liebe vnd Barmertzigkeit gegen den Armen, das hospital albie zu wien, so etwann vonzegen des Turcken vnd eigennutz damals in abnehmen kommen, solle vnd könne in verbesserung gerichtet werden. Adparet Consilium hoc post Turcicam anno 1529. obsidionem datum, Titulum vero, quem hic praefert, ab obitu Ferdinandi illi adscriptum fuisse a quodam, cui nomen Autoris ignotum fuit. Est vero is Wolfgangus quidam Haschecke, ut Cod. CCCCLIX. vidimus, quem si virum pium dixeris, non repugnabo, Theologum tamen, cuius nominis aevo illo liberalior usus fuit, non illi co habeo, qui sermoni suo textus aliquos biblicos admiscere

norit. Incipit autem ille: *Vnser Herr Jesus Cristus vnser Haillmacher Spricht Jobannis 15. Ich bin ein warer weinstockh &c. Porro, an hoc admonitore in iis, quae circa Hospitalie constituit, Ferdinandus usus fuerit, ignoro. Quaedam eorum delibavi in Hist. Typogr. Vindob. vernacula pagg. 516. et 686.*

DXCVIII.

Codex chartaceus germ. Sec. XVI. Folior. 160. 8. inscribitur: Institutio Spiritualis Das ist geistliche leer vnd unterweysung, allen denen so begern volckbomen zu werden fast guett, nützlich vnd dienstlich. Beschrieben erstlich in Latein durch Hern Ludwig von Blos Abatem Laetensem &c. Interpres germanicus subjungitur Philippus Dobereiner von Tirschenreuth, quod est super. Palatinatus Oppidum, et annus 1564. Celebre nomen inter Ascetas est Autoris O. S. B. Laetensis apud Hannones Abbatis a. 1566. piissime defuncti, de quo plura Fopenii Bibl. Belg. Praefens ejus Institutio impressa est cum alias, tum inter Opera omnia Lovanii 1568. p. 402. Hispanice versa a Gregorio de Alfaro pariter O. S. B. pluries cum reliquis Operibus prodiit; gallice vero reddita a Job. Brignon S. J. Parisis 1706. et saepius. An et germanica Traductio praeter nostram typis publicata extet, nondum comperi. Nostram Dillingae publici juris factam conjicio e Gefneri